

༡༣༡ ལྟོ། རྩོམ་གསུམ་གྱི་བསྟེན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆེན་གདན་མོགས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་བྱང་སེམས་འགྱུར་མེད་
གྱི་མན་ངག་གྲུབ་པའི་སྤྱིང་ཏིག་བཞུགས་སོ།

༡༣༢ ལྟོ། རྩོམ་མིན་གནས་དེར་རྩོམ་འཛིན་པའི་རྒྱལ། འདུས་ནས་གསང་བའི་བགོ་བ་ཅི་མཛད་
དེ། ཞེ་ཏི་ཡུ་ཏའི་བུ་མོ་ལ་ཟག་པ། རི་ལྷ་དེ་ལྷར་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་པ་བདུད། སྤྱིག་པ་སྤྱོད་ཞིང་ཆོགས་
བསྒྲུབ་པ་ལ་གོམས་པས། ཅི་བཤད་ཡིན་ལུགས་གཉུག་མའི་དོན་དེར་འབྲིལ། ཏང་པོ་ལ་སྤྱིང་པོར་བསྐྱེལ་
བ་ཡང་། ཆོག་གི་སྤྱོད་པའི་གསེབ་ཏུ་འཐོར་ནས་འཛོལ། ཞེ་མ་དེ་ཕྱིར་སྟོན་ལ་ཅི། ཏང་གི་བསོད་
ནམས་དབང་ལོ། རྩོམ་གྱི་ཐབས་མཁས་ཐུབ་པ་བཞིན། ཏང་པོས་བསྐྱེད་ནས་དེས་ལ་སྒྲུབ། ཞེ་ཏི་
ཡུ་ཏའི་སྤྱོད་པའི་མན་ངག། བྱང་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐབས། ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་སྤྱོད་
བའི་བདེ་ལམ་འདི་ལ། བཤད་པས་གཏན་ལ་ཕབ། བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་གཉིས་ལས། ཏང་པོ་
མོ། རྩོམ་གྱི་ཐོབ་ཆེན་པོས་ཞེ་རྒྱུད་བྱེད་པའི་ཆོ། ཡུལ་དའི་དབུས་རྒྱུ་མ་ཐལ་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་
༡༣༣ ཏང་བྱང་གི་གཡུང་རྒྱུད་རིས་དམར་པོས་མཛོད་སྒྲུབ་མཛུགས་པའི་བྱང་མེད་ཅིག་གིས། ཁྱོད་འདོད་པའི་
དངོས་གྲུབ་ཀྱི་བོ་ཀར་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན། དེར་བྱོན་པས་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་སྤྱད་འཛོང་
མའི་ཚུལ་བཟུང་བ་ས་མུ་རྒྱ་སུ་ཁ་ཟེར་བ་དེས་རྩོམ་སུ་གཟུང་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཉིད་དང་མཛོད་སུ་མ་རྒྱུ་
མཛུགས་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བསྟེན་སྒྲུབ་གསལ་བཞིན་བྱིན་གྱིས་བསྒྲུབ་པས་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།
སྤྱད་ནས་བུ་མོ་དེས་ལམ་འདི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། བསྟེན་སྒྲུབ་གྱི་མན་ངག་འདི་ལ། གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་
གཞུང་གཉིས། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་གཞུང་ལྟ་ཡོད་པའི་འདི་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་གཞུང་གཅིག་ཡིན་
མོ། ཏང་པོ་དང་པོར་བསྒྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་ནད་སེལ་སྤྱོད་གྱི་མཆོག། ཅིས་གསུངས་ཏེ། བསྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཡིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་ནད་དུ་ཆུད་པས་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། ཏང་
ལྷར་བདེ་མཆོག་རུང་རུལས། ཡིད་ཏུ་བཅུ་ཅི་ནད་དུ་ཆུད་པ་ཡིས། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། འདིར་རྩོམ་མོར་བྱའི་ནད་དུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འཛིན་པ་མེད་པ་
ལ་ཡིད་ནད་དུ་ཆུད་པ་ཞེས་བྱའོ། བྱང་སེམས་དེ་ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་འགྲོགས་པའི་དུས་ཁམས་
གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་སངས་རྒྱུས་གྱི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམས་པས་དེ་ལྷར་ཤར་ལ། ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་
ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་རྣམས་ཐམས་ཅད་པའི་མཆོག་དང་ལྡན་པའོ། ཏང་སྤྱོད་སེམས་མི་འཕོ་བར་འཛིན་པས་
དང་ཆེན་མོ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱའོ། ཏང་ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱུད་ལས་འདོད་པའི་
དངོས་གྲུབ་ཅིས་བཤད་པར་ཕྱག་རྩོད་ཀྱི་སྤྱོད་འབྲེལ་དུ་གསུང་ལ། འདོད་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་རྩོམ་
ཆེན་པོའོ། ཏང་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཉིད་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱི་རང་གིས་

རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ནི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་
 ལྟ་བུའོ། །ཕྱག་ཏེར་གྱིས། འདི་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྔོན་དུ་གཟུགས་བརྟན་བསྐྱོམ་པ་
 དང་། བྱིན་པ་གཟུགས་བརྟན་བསྐྱོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སོར་བསམ་དང་སྟོག་འཛིན་དང་རྗེས་
 ཉིང་མཐར་ཆགས་སུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་འདི་ལས་བཤད་པའི་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རི་སྒྲིད་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་འདོར་བ། །དེ་སྒྲིད་རྣལ་འབྱོར་པས་མི་བྱ། །རྒྱུ་མི་ཆད་པར་སྐྱེ་གནས་ལ། །མཆོག་ཏུ་
 དགའ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བདེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གྱིས། །རི་སྒྲིད་ཁྲ་བ་བརྟན་ཏེ་མཐོལ་པའི་བར། །
 རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་གཟུགས་བརྟན་གྱི། །བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་ལས་རྒྱ་དང་། དེ་
 བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། དེ་བས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་ནི་འདོད་
 པ་ན་སྦྱོད་པའི་འབྲས་བུའི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་ནི་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་འབྲས་བུ། ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་འབྲས་བུའོ། །ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་བདེ་བ་ནི་འཛོག་བད། ཡི་རྒྱའི་
 བདེ་བ་ནི་གཡོ་བའི་བདེ་བ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་བདེ་བ་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའོ། །དང་པོའི་སངས་
 རྒྱས་ལས། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་དངོས་གྲུབ་ནི། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱུབ་པར་བྱ། །ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱས་
 གཟུགས་ཁམས་གྱི། །འོག་མིན་གནས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར། །ཡན་ལག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱོམས་པས། །རྣལ་
 འབྱོར་ཆེན་པོ་ཀུན་མཐུན་ཉིད། །འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད། །སྟེ་བ་འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །
 ཅེས་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་སྟོམས་འཇག་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱའི་དམིགས་པ་དང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
 གཅིག་སྦྱར་བས། །མི་འགྱུར་བ་དེ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། ཤེས་རབ་ཐབས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན། འདི་རྣམས་དམན་
 པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་སྐྱབ་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་གནས་
 སྐབས་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་བཤོད་པའི་དབང་གིས་ལས་དང་ཀུན་རྟོག་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་
 དེ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ །མཐོལ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གསུངས་པ། ཆར་ཀུན་པོའི་ཕྱེ་ནས་
 འབེབས། ཆར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འཐུར་དུ་འཛོག་པའོ། །གང་ནས་འཛོག་པ་ཞེན་སྒྲུལ་ཆོགས་སྒྲུབ་པོའི་
 སྟེང་གཙུག་ཏྲར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་སོ། །གང་དུ་འབབ་ན་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དེར་རོ། །རྣལ་
 འབྱོར་བྱོན་ཆེ་དེར་སྟེབ་པའི་དུས་ཡིད་ནང་དུ་ཆུད་པས་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཅུག་སུམ་
 འདེགས་ཞེས་པ་ནི་ཁམས་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ཐིག་ལེར་གྱུར་པས་ལས་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཐིམ་རྒྱུ་དེས་གནས་པ་
 ཅུའི་མདུད་པ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བས་སོ། །ཆངས་པ་ནི་གསེར་སྟོང་དེར་བྱུག་པའི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོ་ནས་
 དམར་ཆ་འཐུར་དུ་རྒྱང་ཐེབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་གཞོན་པའོ། །རྩྭ་རྒྱུ་ལ་རྩྭ་གསུམ་འཐུད། །མི་
 ཆོད་མི་ཤིགས་བདེན་སྲ་བརྟན། ཐོགས་མེད་མ་ཕམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བདུན་གྱི་རྩྭ་རྒྱུ་ཡང་དག་པའི་

མཐའ་ལ་བཏགས་སོ། །ཙཱ་མི་ཤིགས་པའི་དབུ་མའོ། གསུམ་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དྲངས་
མའི་ཐིག་ལེ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དེར་ཐིམ་པས་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཁྱུད་པ་ཞེས་
བྱའོ། །རྒྱ་དེས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་མཐེན་པ་ཉིད་
དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དང་། སྟོབས་བརྩ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྦྱར་ནས་ཕྱག་རྒྱ་
༼༤༣༽ ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ། ཚངས་པའི་སྤྱད་པ་འོག་ཏུ་བསྐྱུམ། ཚངས་པ་ནི་འདིར་
ཚངས་དབྱུག་ཅེས་བྱ་བ་དབུ་མའོ། །སྤྱད་པ་དེར་གནས་སྐབས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུའི་ཁམས་ཀྱི་
དྲངས་མ་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བྱང་དེར་གནས་པ་དེའོ། །འོག་ཏུ་བསྐྱུམ་པ་ནི་ལྟེ་བའི་བྱམ་པ་ཅན་དེ་གཡས་དང་
གཡོན་དུ་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མར་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེས་པས་སྟོག་ཐུར་ལྟེ་བར་དང་པོར་འཐབ་ཅིང་
སྤྱི་ནས་འདྲིའོ། །དེ་ལ་གོམས་ནས། ཉི་ཟླ་ཁྱེན་བསྐྱོག་རྟོ་ལ་གཏད། འཁོར་ལོ་གཟན་གསུམ་གྱི་ལྟེ་བའི་
རྒྱ་རྒྱར་སྟོག་ཐུར་འདྲེས་ཤིང་རངས་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གཙུག་གཏོར་གྱི་རྟོ་ལ་འཛིན་ནོ། །ཕྱག་པའི་སྟོབས་
དངོས་མ་གཟུང་། དེས་རྒྱུང་འགགས་པས་གཏུམ་མོ་རང་བྱུང་དུ་འབར་ཏེ་གཙུག་ཏོར་གྱི་རྟོ་ལ་ལྷུས་ཀྱི་ཆ་
ཐམས་ཅད་ནས་འོངས་ཏེ་གསང་བའི་འཁོར་ལོའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་སོན་པ་དེའི་ཆོ། ཕྱག་པ་ནི་གཏི་མུག་
ལ་བཏགས་ཤིང་དེའི་རྩ་ཡིན་པས་དབུ་མའོ། །སྟོ་བ་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐིག་ལེ་བརྟན་
པར་བྱེད་པའོ། །སྟེང་དུ་དོ་རྩེའི་སྒྲ་བསྐྱགས་པས། ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བརྩའི་རྩ་འཆིངས་ཏེ་དབང་ཡུལ་གྱི་
འབྲེལ་བ་ཁོང་པས་འཁོར་ལོ་དུག་གི་རྩ་འཆིངས། དེས་རྒྱུང་འཆིངས། དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱོ་
གང་བར་བྱེད་རུས་ལ། དེས་རགས་པའི་ལུས་དག་ཡིད་དང་ཡེ་ཤེས་འགོག་པས། རིགས་པའི་རྒྱུང་དག་
པའི་རྒྱ་དཔེ་རང་སྒྲིལ་སྟེང་པའི་སྒྲ་སྤྱད་དུ་སྒྲ་བར་རུས་པའོ། །འོག་ཏུ་དོ་རྩེ་བདེ་བ་ཆེ། ཚུལ་དེས་རགས་
༼༤༣༽ པའི་ཐིག་ལེ་བརྟན་པར་བཅིངས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དགའ་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིས་མོས་སྦྱོད་དུ་བཞག་པའི་བདེན་དོན་བརྩ་གཉིས་པའི་ས་དང་དེ་ཉིད་བརྩ་དུག་རིག་པའི་
སའོ། །དུས་དེར་སྟོག་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་བསྐྱབ་པར་དེ་ཡིན་དུ་ཆུད་པས་འདོད་པའི་
དངོས་བྱ་བ་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། བྱེད་པ་བཅིངས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ས་གསུམ་པོ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ།
ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྦྱར་ནས་ཡེ་རྒྱ་བསྐྱབས། །དེ་ནས་ཕྱག་ཆེན་བསྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གསུངས་པ། ཡི་རྩི་བྱི་ལྟར་དུ་བརྟེན། གཙུག་ཏོར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
འོག་གི་ཆར་སྦྱོ་བྱི་རྒྱུང་། མཁྱིན་པ་མེ། སྟིང་ག་ཆུ། ལྟེ་བ་ས་ནས། གསང་གནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་དོ་རྩེ་བརྩམ་མོའི་བླ་གར་བྱོན་པ་ན། གླ་གླིང་ག་ཏུ་བརྟེན་པས་བསྐྱོག་ །དེར་བྱང་སེམས་མི་སྦྱོ་བར་ཁམས་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལྟེ་འཁོར་ལོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྦྱོས་པས་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པར་

བྱ་སྟེ། ལྷ་གར་ལོ་རྒྱུ་རབ་བཞག་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཤི་སྟོ་མི་བྱ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མ་ལུས་པ། །
 སངས་རྒྱུས་གཟུགས་སུ་སྟོ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ནང་རྒྱུ་དྲག་པོ་དྲངས་མ་བསྐྱེལ་འདྲེན་ནོ། །
 ལྷ་འདྲུག་གླིང་བཞི་ཀུན་ལ་དགམ། །ལྷ་འདྲུག་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཞེས་འདོན་པས་ན་ཡིད་ཐིག་ལེ་ལ་བྱའོ། །
 གླིང་བཞི་ནི་ཡན་ལག་གོ། །དེས་མཆོན་ནས་ཐིག་ལེས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལྷ་པར་བྱད་པ་འགྲེམས་སོ། །
 འབྲེད་འཇུག་གིས་ནི་ཕྱིགས་འཐུར་འབྲིན། །༡༥༧། བངས་སྟིགས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིགས་མ་འཐུར་ལ་འབབས་པའོ། །
 དེ་ནས་བདེ་བ་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ། །དེ་ནས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་བསྐྱོམ་པར་
 བྱའོ། །དེས་ལྷ་པ་བདག་ཀུན་གྱི་དཔལ་དུ་གྱུར། །འདིའི་དོན་མཆོན་བཅོད་ནས། །ཆགས་བྲལ་དང་པོ་ཆགས་
 པ་ཆེ། །ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་འབར་བའི་འོད། །རྩི་རྒྱུ་ལ་ཀྱང་རྩོགས་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་འགོ་བའི་
 ཆོས་འཛིན་པ། །ཞེས་པས་གསུངས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །དེའི་དང་པོ་ནི་དེའི་སྟོན་དུ་ཞེས་
 པའི་དོན། ཆགས་པ་ནི་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དཀར་ཕྱོགས། ཆེ་ཞེས་པ་དེའི་མཐར་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་
 ཆ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞེས་པའོ། །ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས། ཤེས་ཕྱིན་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་སྟེ། འབར་
 བའི་འོད་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དོ་རྩེ་བྱང་སེམས། རྒྱུ་ལ་ཀྱང་ནི་འཛིན་མེད་དུ་བཅིངས་པ། རྩོགས་སངས་
 རྒྱས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པར་གྱུར་བ། སངས་རྒྱས་འགོ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ནི། མས་བརྟན་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་བཞིར་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་འཛིན་པའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 རྣམ་པ་ཀུན་ལྷན་རྣམ་པ་མེད། །བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་ཅན། །ཆ་མེད་ཆ་ལས་འདས་པ་སྟེ། །བསམ་
 གཏན་བཞི་པའི་ཕྱེ་མོ་འཆད། །ཞེས་རྣམ་པ་ཀུན་ལྷན་རྣམ་པ་མེད་ནི་རྒྱ་སྟེ་སྟར་བཅོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གཟུགས་བརྟན་ནོ། །བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་ཅན་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་བྱང་སེམས་ཞུ་བའི་མཐར་འཛིང་བའོ། །
 དེ་ཉིད་འདུས་པར་ཡང་། རྩི་རྒྱུ་ལ་ཀྱང་གི་སེམས་ནི། །༡༥༨། རོར་བའི་ནང་དུ་གནས་པ་བཟ། རྒྱ་
 མཐུན་ལ་སོགས་བདེ་བ་རྩོགས། །དྲི་མ་མེད་པའི་བར་དུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པས། འགྱུར་བ་མེད་པར་
 གྱུར་ནས་གྲུབ་པའི་དདུལ་ཆུ་དང་སྐྱུལ་གྱི་མེ་བའི་དུག་བཞིན། ལུས་ཐམས་ཅད་སྤྲད་ཅིག་གིས་དངས་མ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ཁམས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྐྱངས་པས། གཉུག་མའི་ལུས་ངག་ཡིད་དུ་གྱུར་པས་
 གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའམ། སྐྱུ་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་འམ་སྐྱུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ། གསུང་
 མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་འམ་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཐུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་འམ་ཐུགས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བཞེས་བྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཁ་སྟོར་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་དོན་པར་འགྱུར་རོ། །
 འགྱུར་མེད་ཐོབ་ནས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕུག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་བཞག་ནས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབར་ཞིག་ལ་འཇུག་
 པར་གསུངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་ཡོངས་དངོར་ཞིང་། །ཡེ་ཤེས་ཕུག་རྒྱ་རྣམ་སྤངས་ཏེ། །མཆོག་ཏུ་མི་
 འགྱུར་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཕུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ། །ཞེས་པའོ། །ཕུག་རྒྱ་གསུམ་རོ་གཅིག་ཏུ་འཆར་

བའི་མྱེར་བསྐྱབ་ཀྱང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤར་བཤད་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་སྒྲིམ་
 པས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་བ་ལ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཁྱུད་པ་བསྐྱེད་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཁྱུད་པ་བསྐྱེད་པ་
 པ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་འཁྱུད་པ་སྐྱབ་ཆེན་དང་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་ཆ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
 མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱུད་དག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དཔེན་པར་གཟུགས་ལྟ་བུ། །༡༦༡། སྐྱེ་མཉམ་པ། འི་
 སྒྲིམ་པ། མཚུའི་རོ་མུང་བ། རེག་བྱ་རེག་པས་ཆགས་པའི་མེ་སྤར་ཞིང་བདེ་བ་ངོས་ཟིན་པའི་རྒྱན་གྱིས་
 གཞིལ་ལོ། །དེན་ས་པན་ཚུན་འཁྱུད་དེ། རང་དང་ཕྱག་རྒྱ་བསྐྱེད་ཉི་མེ་སྐྱེ་གཅན་གྱི་གདན་ལ། རྩྭ་ལས་རྩོུ་
 ཅེ་ལྟ་བུ་རྩྭ་གིས་མཚན་པ་དང་། སྒོ་ལས་གྱི་གྲུག་སྒོ་གྱིས་མཚན་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་སྐྱེ་མཛོད་ག་སྒོན་པོ་ཞལ་ཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཞབས་གཡས་བརྒྱུང་པ་དམར་པོ། །གཡོན་བསྐྱེད་པ་དཀར་པོས་
 བདུད་དང་དྲག་པོ་མཉམ་པར་མནན་པ་ལ་གློ་རྩི་དང་དགའ་མ་གཉིས་འདུད་པ་དང་བཅས་པས་ཞབས་བཏེག་པ།
 སྐྱེན་གསུམ་པ་མཆེ་བ་ཅུང་ཟད་གཅིག་པར་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན། རྩོུ་རྩོུ་རྩོུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པ།
 སྐྱག་གི་པགས་པའི་ཤམ་ཐབས་གསོལ་བ། ཕྱག་གཉིས་གྱིས་རྩོུ་དང་རྩིལ་བུ་འཛིན་པས་སྐྱེ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་
 ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ། སྐྱེ་ཚོགས་ཡུམ་གསེར་དོག་ཅན་གྱི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པས་ཡབ་ལ་འཁྱུད་ཅིང་རྒྱ་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པའོ། །ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབྱལ་བར་ཨོྲ་དཀར་པོ། །མགྱིན་པར་ལྷུང་མར་
 པོ། །སྦྱིང་གར་རྩྭ་སྒོན་པོ། །ལྟེ་བར་རྩོུ་སེར་པོ། །གསང་བར་སྐྱེ་སྒོན་པོ། །གཙུག་ཏོར་དུ་རྩྭ་ལྟ་བུ།
 རིགས་དུག་གིས་པོན་ལ་འོད་འཕྲོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་སྐྱེས་དང་བཅས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེན་དངས། ཡབ་རྣམས་ཡབ་ལ། ཡུམ་རྣམས་ཡུམ་ལ་ཐེམ། གཉིས་ཀའང་གདན་
 གསུམ་གྱི་ལྟར་དག་པར་བལྟས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་གསང་། །༡༦༢། བཅི་དམིགས་པའི་ངང་ལས་ཨེ་ལས་
 བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱུད་པ་རྩྭ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩོུ་སྐྱེ་མཚན་པར་བསྐྱེད་མས་ནས་རྩོུ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བྱ་གར་
 ལི་རྒྱ་བཀོད་དེ་དབུ་མའི་མས་སྐྱ་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་ནས་བསྐྱེད་ཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་གས་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པའི་དུས་
 ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་སྐྱེས་ཁམས་གསུམ་བརྟན་གཡོའ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་བརྟུག་སྟེ་བྱང་སེམས་སྒྲ་བའི་
 རང་བཞིན་དུ་ཞུ་བ་ཐིག་ལའི་གཟུགས་གྱིས་མགྱིན་སྦྱིང་ལྟེ་གསང་དུ་དགའ་བ་དང་མཚོག་དགའ་དང་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་པའི་དགའ་བའོ། ཡང་རྣམ་པ་སྐྱེ་ཚོགས་པའི་དང་། རྣམ་སྦྱིན་དང་། རྣམ་ཉིད་དང་། མཚན་བྲལ་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་བརྟུ་དུག་རྩོུ་གས་པ་ཞོར་བུའི་མཐར་སོན་ཅིང་རིག་མའི་བསྐྱེད་པ་དུ་སྐྱོས་པ་དང་། དེར་དེ་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལས།
 སྤར་རིགས་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་རང་གི་སྦྱིང་གར་བརྟུ་ནས་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་རྩོུ་ནས་དེ་རྣམས་གྱི་སྦྱི་བོར་
 སྐྱོས་པས་དབང་བསྐྱར་ཏེ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་གང་བས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བས་
 ཚིམ་པར་བསམ་ཞིང་དེ་རྣམས་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ། ལྷ་ལྷ། ལྷི་ལྷི་ལྷི་ལས་དེ་བཞིན་ཤེགས་པ་ལྟ་བུ། ཁམས་ལྟ་བུ།

ལས་གཞིགས་མ་ཟླ།   དབང་བོ་རྒྱལ།   ཁྲ་ཁྲ་ཁྲ་ཁྲ་ལ་ཁྲ་ལས་སེམས་དཔའ་རྒྱལ།   ༐ལ་རྒྱལ།   ཁྲ་
 ཁྲ་ཁྲ་ཁྲ་ཁྲ་ཁྲ་སེམས་མ་རྒྱལ།   ལས་དབང་ཟླ། ཁྲ་ཁྲ་ཁྲ་ཁྲ་
                                 རྩམས་ཆས

ཡས་ཁྲིམ་ལྟ་ཏེ་ལྟ་སོ་གཉིས་མཚན་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་རང་རང་གི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་བསམ་མོ། །འདི་ལ་གཙུག་ཏྲར་ནས་འབབ་པའི་ཁུ་བ་ལྷར་བ་ལྷ་བའི་སྤྱིར་གཙུག་ཏྲར་ཆེན་མོའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་བའི་དུས་སུ་གཙུག་ཏྲར་ཆེ། །གཟུགས་བརྒྱན་འབད་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འཁྲུལ་འཁོར་དུག་གིས་འབྲེན་ཞིང་བཀྲམ་སྟེ་འབྲེད་འཛུམ་གྱིས་དྲངས་སྟེ་གས་འབྲེད་ཅིང་རྩིགས་མ་འབོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ལས་རྒྱ་བཞག་སྟེ། ལུས་བར་གྱི་སྦྱིལ་ཀྱང་དང་། ལྷ་སྒྲངས་བགགས་མཐར་བྱེད་རི་ལྷ་བས། ལྷ་ཡིག་གིས་དབྱུང་བ་དང་། ལྷ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་ཡིག་གིས་གནས་པས་སྟེང་རྒྱང་ལྷགས་ཇོགས་པར་མཐན། འོག་རྒྱང་དག་པོར་འཐེན་ཅིང་བར་རྒྱང་བཀྲད་པས་བསྐྱེད་ཏེ། ལྷེ་བར་འཆུན་བཏོན་ནས། ཡིད་གྱིས་ཡབ་ཡུམ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་མེས་གཏུམ་མོ་སྦྱ་ཐིག་ལེ་གྲོན་དུ་དྲངས་སྟེ་བའི་དུས་མེད་དང་བདེ་བ་རོ་གཅིག་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་བརྟན་ནས་སྦྱིང་ག་དང་མགྲིན་པ་དད་སྦྱི་བོ་དང་གཙུག་ཏྲར་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་སྦྱ་གཅན་སྟེང་བའི་ཐིག་ལེ་དང་རོ་གཅིག་པར་བསྐྱོམ་མོ། །ཡང་ལས་རྒྱས་ཞུ་བའི་ཁུ་བ་གསང་བའི་འཁོར་ལོར་ཕབ་ལ་སྤར་བཞིན་དུ་སྦྱོ་བསྐྱུ་བའོ། །ཡང་འབྲེན་དང་འགོམས་དང་འབབས་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྦྱོབ་ཅིང་། དེ་རྗེས་པ། ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་རིམ་ཅུང་དུ་བཏང་པས་ལས་རྒྱ་དང་ཡིད་གྱིས་བཏྲགས་པ་ཁྲད་མེད་པའི་བདེ་བ་བྱུང་ན་དེ་ལ་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ནི་བདུད་རྩི་སྟེ་རྒྱ་ཏྲིའི་དྲངས་མ་ཡིན་ལ་དེར་རྒྱང་། ༡༧༧༤། སེམས་མི་བྱེད་པར་འཛོན་པས་འཁྲིལ་བ་སྟེ་བདུད་རྩི་འཁྲིལ་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཞེས་བྱ་འོ། །དེ་ལྷར་ཡང་། ཏེ་བའི་བསྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་རྩི་འཁྲིལ་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡེ་རྒྱལ་གོ་མས་ནས། ཝོར་བུའི་རྩེར་བྱང་སེམས་སྟེང་གི་སྦྱིལ་ཀྱང་དང་། གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་ལྷ་སྒྲངས་རི་ལྷ་བས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྒྱ་ཏྲིའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཤེས་པ་བཅིངས་ནས། འཇུག་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཁོར་བ་བཀག་ནས་རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཕུ་བཞག་ལ། དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བླ་བས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཡིན་ལུགས་ལ་མ་བརྟགས་མ་ཡིངས་པར་བཞག་པོ། །དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱན་དུ་བསྐྱོམ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་

རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུས་ཀྱི་ཙྰ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ལ་མ་བརྟགས་པར་མཐོང་བའོ། །དེ་ལ་མི་
 འགྱུར་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ངོས་ཟིན་ཙམ་བྱས་ཏེ་སྤང་སྟོང་ཞུགས་པ་དེ་ཁ་ལྟར་བཞག་པས་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་ནས་རྣམ་
 པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ་གཉིས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་ཐིམ་ནས་སྤྲར་སད་པར་འདྲ་བར་དེ་གཟུགས་བརྟན་དང་རོ་གཅིག་
 པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་འདིར་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་པའོ། །དེ་གོམས་པ་ཉིད་ལས་ཚྭ་གས་པའི་
 སངས་རྒྱུས་མཐུན་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་དང་ཉིན་མོར་ཕྱེད་པའི་སྐྱུ་སྟེ་པར་འདྲ་བ་མ་རྒྱས་པའི་སྤྱན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྐྱུ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་འགྱུར་རོ། །དེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཙོ་བོར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སྤྲར་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་རྒྱའམ་ལས་རྒྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དུས་དེར་བཙུ་དུག་ཆའི་སྟེང་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་
 རྒྱུ་ལ། བརྟན་བསྟོམ་པ་ལ་སྤྲར་བ་གཅིག་ཏུ་འདུ་འོ། །དང་པོར་ལས་རྒྱའི་དུས་སུ་ཡང་དེར་སྟོང་གཟུགས་
 བསྐྱབ་ལྟས་ན་ཡིད་ཀྱི་རིག་མཁུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་མི་དགོས། དེ་དག་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་བཙོན་པས་བསྐྱབ་པ་
 ལ། ལྟ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་བསྟོམ་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་དུས་སུ་ནི། སངས་རྒྱུས་ལྟ་བུ་བདག་
 གཟུགས་བརྟན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ནི་ཟུག་འདུག་གི་གཟུགས་སུ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་འདིས་བསྟོན་སྐྱབ་ཡན་ལག་གསུམ་སྟན་གཅིག་ལ་སྐྱགས་ཏེ་བསྟོམས་པས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་ལ་དཀའ་བ་མེད་དོ། །སྟོན་པའི་བཞེད་པ་དྲི་མེད་
 རྩ་བའི་ཤེས། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ནམ་ཡང་མི་བརྟེན་ཀྱང་། ལེགས་ལའད་ཆབ་ནང་ཀུན་ན་སྣ་ཚོགས་
 གཟུགས་། མཁས་སྐྱབ་འབྱེད་པའི་ཞལ་ལྟེ་མཁན་དུ་འོངས། ཞེས་བྱང་སེམས་འགྱུར་མེད་ཀྱི་མན་ངག་
 གྲུབ་པའི་སྟིང་ཏིག་ཅེས་བྱ་བ། ལུས་པ་ཆེན་པོའི་དོར་པར་དཀར་པོས་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་དུ་སྤྲར་བའོ། །སྟག་
 མའི་སྐྱགས་སྤངས། སྤང་ཆེན་ཉིང་། སེང་གོ་རྣམ་རོལ། གཡང་མའི་སྐྱག སེང་གོ་རྩལ་སྐྱག རྩ་
 མིག་བདེ། མཁྱེལ་ལོ། །